

The Migration Conference, Atény, Harokopio University, 23.–26. srpna 2017

Konference s auto-referenčním názvem *The Migration Conference* prezentující se jako největší odborná konference věnující se migraci je již pátou akcí, kterou společně organizují platformy Migration Center a Transnational Press London. V roce 2015 akci hostila Praha, tentokrát se organizátoři rozhodli zavítat do prostoru kampusu Kallithea, který je součástí jedné z aténských univerzit.

Výběr Atén, jak bylo možné ověřit v diskusi s hlavním organizátorem setkání Ibrahimem Sirkeci (Regent's University London), nebyl náhodný. V neformálním rozhovoru dodal, že by neměl být chápán ani jako ryze symbolický. Narážel tak na skutečnost aktuálních problémů, kterým Atény (potažmo Řecko) čelí v souvislosti s „migrační krizí“. Atény se v průběhu posledních let staly jedním z ústředních bodů na tzv. Balkánské migrační trase, kterou známe jakožto mediální označení pro cesty, které kopírují původní trasy pašerácké, využívané již dávno před vypuknutím tzv. migrační krize. Právě Atény jsou branou do Evropy, a to doslova – aténský přístav Pireus je místem prvního dotyku uprchlíků a migrantů s pevninskou Evropou, kde se ocitli po jejich nutné anabázi v detenčních centrech na řeckých ostrovech v Egejském moři.

Konference svedla dohromady přes 400 odborníků na migraci z celého světa, kteří v paralelních sekcích prezentovali (a nejednou bouřlivě diskutovali) široké spektrum témat souvisejících s fenoménem migrace (gender, ekonomika migrace, občanství, mobilita a vzdělání, migrace a rodina, migrace a práce, transnacionální vazby, integrace, diskurzy a reprezentace, prostorové aspekty migrace a další). Nejvíce panelů reflektovalo problematiku

bezpečnosti a sekuritizace (či sekuritizační politiky jednotlivých států EU). Jak bylo možné vyzozorovat, účastnilo se jich i nejvíce posluchačů. Dobrou praxí těchto velkých akcí je, že se jejich nedílnou součástí stávají různorodé workshopy, pobízející k aktivní participaci. Nejinak tomu bylo zde (např. workshop ke grounded theory vedený Dilekem Cindoğlu).

Jako *key note* vystoupila světoznámá socioložka Saskia Sassen (Columbia University) s velmi inspirativní přednáškou, kde referovala o těch, které označuje za „třetí migrační subjekt“. Jde o globální populaci ztrácející v dnešním světě ve velkém měřítku svůj habitus v důsledku radikálních proměn lokalit jejich původu nesených globálními (zejména klimatickými) vlivy. Mezi další hlavní řečníky konference patřili Oded Stark, Giuseppe Sciortino, Neli Esipova a Yüksel Pazarkaya.

Jako jeden z nejsvětějších a nejdůležitějších momentů celého čtyřdenního setkání hodnotím kulatý stůl s názvem *Uprchlíká krize a její důsledky*, který byl zorganizován a veden místním profesorem Apostolosem Papadopoulosem. Setkali se zde nejen odborníci z řad akademiků, ale i zástupci lokálních iniciativ, organizací (včetně humanitárních), médií i jiných oborů (právníci, doktoři). Diskuse trvající několik hodin ukázala, jak rozdílné mohou být perspektivy a zkušenosti příslušníků různých expertních skupin. Kulatý stůl zároveň svou pestrostí účastníků „simuloval“ společnost jako celek či snad lépe – agoru ve veřejném prostoru, kde se zkrátka všichni musíme potkávat a ideálně navzájem poslouchat.

Diskutována byla zejména současná situace běženců v Aténách a na řeckých

ostrovech (na řeckých ostrovech jako Chios, Samos, Leros, Lesbos, Kos se dnes nacházejí tisíce běženců v detencích, které byly projektovány pro polovinu tohoto počtu) a s tím související témata (psychosociální pomoc, ubytovací kapacity a sociální bydlení, právní status, migrační politika, vzdělání, problém osamocených nezletilých dětí, praktické důsledky dohody mezi EU a Tureckem o navrácení běženců apod.). Účastníci se víceméně shodli na tom, že je nutné překonat fázi nouzových řešení – Evropa se nyní ocitla v post-krizovém období, takže je potřeba posunout se od nouzového „hašení požáru“ směrem k inkluzivnímu řešení problému v dlouhodobé perspektivě, která počítá se systematickým přístupem jak k nově příchozím, tak k místním obyvatelům. Ostrá kritika pak byla adresována směrem ke globálním humanitárním organizacím, které jsou obviňovány z komodifikace humanitární pomoci. Základem budoucích praktických kroků ovšem má být vytvoření alespoň základního rámce koordinace jednotlivých expertních aktérů, což ale – jak ukázal i tento kulatý stůl – není nic jednoduchého.

Sirkeci ve svém úvodním vystoupení zdůraznil, že je důležité hledat cesty, jak by se odborníci na migraci měli se svými znalostmi a sebou samými přibližovat k těm, kterých se (do)týkají. Akce neměla pouze propojovat jednotlivé účastníky, ale hlavně a především reagovat na aktuální migrační dění v Evropě, které se ve velmi koncentrované podobě odehrávalo i v nejbližším okolí kampusu, kdy při vstupu do areálu univerzity docházelo k setkání „bílých konferenčních límečků“ s nově příchozími migranty sedícími na zemi chodníků a prodávajícími různé cetky konferenčním řečníkům. Vysoké konferenční poplatky, opulentní konferenční rauty a bohatý kulturní program v luxusních podmínkách doprovázející konferenci ale do úvahy nad tím, zda se to skutečně povedlo, zanesly stín pochyb. Pocit přetrvávající odtrženosti akademického prostředí s migrační realitou tak i přes některé podnětné příspěvky a plodné diskuse přetrvával i po odletu z Atén.

Michal Pavlásek (EÚ AV ČR, v. v. i.)

Konference Výzkumy, dokumentace a prezentace venkovského stavitelství v Československu

Odborná konference pořádaná Komisí pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při České národopisné společnosti, Muzeem a galerií Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou a Ústavem evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brno se konala v Sýpce – Muzeu Orlických hor v Rokytnici v Orlických horách ve dnech 15.–16. května 2018 a jejím

mottem bylo 100. výročí vzniku Československé republiky.

Po roce 1918 docházelo v oblasti etnografického bádání k hlubšímu poznání tradiční kultury Čechů a Slováků, které bylo poprvé společně prezentováno na Národopisné výstavě československé v Praze roku 1895. Stavební boom první republiky, který zasáhl nejen města, ale i venkovská